

ERMENİSTAN'DA TERÖRİST SEMPATİZANLIĞI - II

Mehmet Oğuzhan TULUN

Analist

Analiz No : 2019 / 25

09.09.2019

Ağustos 2019 sonunda Türk basınında ve kamuoyunda, Osmanlı döneminde İçişleri Bakanlığı (Dahiliye Nazırlığı) ve Başbakanlık (Sadrazamlık) görevi yapmış olan Mehmet Talat Paşayı katleden Osmanlı Ermenisi Soğomon Tehliryanın Ermenistanın Maralick kasabasında bir heykelinin dikildiği haberi infial uyandırmıştır.[1] Basında çıkan haberlere göre heykelde Talat Paşanın kesilmiş kafasına basan Tehliryan, elinde tabancayla kahramanca bir duruş sergilemektedir. Bilindiği üzere Tehliryanın işlediği Talat Paşa cinayeti, militan Ermeni grupların tarihte Türklere karşı yürütmüş olduğu ikinci terör dalgasının (1921-1927) bir parçasıydı.[2] Dolayısıyla Talat Paşa cinayeti Türk toplumu için Türk düşmanlığının eyleme dönüşümünü temsil etmektedir.

Söz konusu heykel ile ilgili araştırma, heykelin açılışının yakın tarihte değil, 22 Nisan 2015te yapıldığını ortaya koymaktadır.[3] Heykelin açılışı ve sonrasında yayınlanan Ermeni kaynaklı haberler, heykelin ilk açılış haliyle son hali arasında farklılık olduğunu ortaya koymaktadır. Heykelinin açılışıyla ilgili bir haber,[4] heykelde Tehliryanın bastığı şeyin Talat Paşanın kesilmiş başı değil bir taş parçası olduğunu belirtmektedir. Heykelin heykeltıraşı Samvel Petrosyan, esasen eserini Talat Paşanın kesik başı ile tasarladığını, bununla da hiçbir suçun cezasız kalmayacağını anlatmak istediğini belirtmiştir. Fakat Petrosyan, yerel yetkililerin Avrupa bundan rahatsız olur itirazı üzerine kesik başı bir taş ile değiştirmek durumunda kaldığını belirtmiştir. Petrosyan, yine de heykeli ilk tasarladığı haliyle sergilemek istediğini ve 2018 yılında bu isteğinin resmi makamlarca kabul edildiğini belirtmiştir.[5] Yakın zamanda bir Ermeni haber sitesinde yayınlanan makale, Tehliryan heykelinin heykeltıraş Petrosyanın ilk isteği doğrultusunda kesik başlı haline dönüştürüldüğünü aktarmıştır.[6]

Heykelin kesik başlı haline dönüştürülmüş olması, bırakın yalnızca Avrupalı ülkelerde, tüm dünyada barbar bir zihniyetin ürünü olarak kabul edilecektir. Heykel bu haliyle nefreti, aşırıcılığı ve terörizmi devlet eliyle meşrulaştırmaktadır. Heykel, çocukların dahi rahatlıkla görebileceği kasaba meydanında sergilenerek temsil ettiği hastalıklı zihniyeti herkes için

normalleştirilmektedir.

Heykelde üzerine basılan şey ne olursa olsun, Tehliryan gibi şaibeli olduğu artık kanıtlanmış ve kendi öz oğlu tarafından bile suçlanmış bir şahsın heykelinin devlet töreni [7] ile açılışının yapılmış olması, Ermenistan ve diaspora Ermeni toplumlarında ciddi sorunların var olduğuna işaret etmektedir. Bu konuya girmeden önce Talat Paşa ve Soğomon Tehliryan ile ilgili bilgi vermekte fayda vardır.

Milliyetçi Ermeni tarih yazımı ile tarihi belgelerin çizdiği Talat Paşa portreleri arasında ciddi farklar vardır. Tarihi belgelere bakılacak olursa, Mehmet Talat Paşa (1874-1921) Birinci Dünya Savaşı esnasında vahim bir tablo ile karşı karşıya kalmıştır: 1) O günün şartlarında muharebeye hazırlık, teçhizat ve ikmal hatları bakımından ciddi eksikleri olan Osmanlı askeri düşman karşısında yenilgiye uğramakta veya daha muharebe sahasına ulaşmadan çevre ve savaş koşulları sebebiyle can vermekteydi, 2) Silahlı devrimci Ermeni çeteleri Osmanlı ordusunun ikmal hatlarını sabote etmekte ve işgalci düşman güçleri ile iş birliği yapmaktaydı ve 3) Osmanlı Müslüman tebaa Ermeni çetelerinin sistematik katliamlarına ve gaddarlığına maruz kalmaktaydı. Zaman içerisinde Osmanlı hükümetinde, Ermeni çetelerin Osmanlı Ermenisi tebaadan sempati veya silah zoru ile elde ettiği desteğin önüne geçilebilmesi ve sorun yaratabilecek grupların savaş alanlarından uzaklaştırılabilmesi için Ermeni tebaanın sevk ve iskâna tabi tutulması fikri doğmuştur. Buna rağmen Talat Paşa bu fikre uzun süre direnmiş ve -anılarında anlattıklarına bakılacak olursa- bu direnci sebebiyle bazı meslektaşları tarafından görevini ihmal etmekle, hatta vatan hainliği ile suçlanmıştır. Ancak Nisan 1915te başlayan Van İsyanı durumun vahametini ortaya koymuş, Talat Paşa Ermeni sevk ve iskânının artık bir zorunluluk haline geldiğine kanaat getirmiştir.

24 Nisan 1915te çetecilik yaptığı tespit edilen veya şüphelenen Ermeni aydınlar ve kanaat önderleri İstanbulda tutuklanarak Ayaş ve Çankırıya sürgün edilmiş, Ermeni çetelerinin faaliyetlerinin devam etmesi sonucunda ise 27 Mayıs 1915te ise Ermeni sevk ve iskânı yürürlüğe konulmuştur. Osmanlı hükümeti sevk ve iskânın makul koşullarda yürütülmesi için hazırlık yapmış ve talimat göndermiştir. Şahsen Talat Paşa ise sevk ve iskân sırasında Ermenilere kötü muamele yapan yetkililerin soruşturulması için komisyon kurulmasını sağlamıştır. Bu komisyonların soruşturmaları sonucunda kusurlu kişiler idam dahil çeşitli cezalara çarptırılmıştır. Tüm bu önlemlere ve cezalandırmalara rağmen, sevk ve iskân sırasında trajik olaylar yaşanmış; savaş ve çevre koşulları, haydut saldırıları, toplumsal çatışma ve Osmanlı İmparatorluğunun personel ve altyapı yetersizliği gibi sebeplerden dolayı pek çok Osmanlı Ermenisi hayatını kaybetmiştir.

Oysa milliyetçi Ermeni tarih yazımında bu tarihi veriler çoğu zaman tamamıyla görmezden gelinerek Talat Paşa hakkında çok farklı bir portre ortaya konulmaktadır. Ermeni çetelerinin faaliyetlerinin Osmanlı İmparatorluğu için yarattığı tehdit azımsanmakta ve çetelerin silahlı saldırıları meşru müdafaa olarak yansıtılmaktadır. Bu anlatıya göre Talat Paşa ve Osmanlı hükümeti, Ermeni tebaaya karşı duydukları paranoyak güvensizlik ve İslamcı veya Turancı gayeler çerçevesinde Osmanlı İmparatorluğunu Ermeni ve Hristiyan unsurlardan arındırmak istemiş ve onlara karşı önceden planlanmış bir imha politikası yürütmüş, yani soykırım yapmıştır. Bu anlatıda kendisi iddia edilen soykırımın baş mimarı olarak tanıtılmaktadır. Bu sebeple Talat Paşa; yıllar içerisinde Ermeni algısında nefret

edilmesi gereken, klişe filmlerdeki kötü adam figürüne dönüşmüştür.

Soğomon Tehliryan (1897-1960) ise 15 Mart 1921 günü Talat Paşayı Berlinde ensesinden vurarak katletmiştir. İşlediği cinayet sonrasında mahkemeye çıkarılan Tehliryan suçunu itiraf etmiş ancak yargılanma süreci boyunca hiçbir pişmanlık ifade etmemiştir. Tehliryan, mahkeme jürisine Haziran 1915te Erzincanda sevk ve iskân sırasında tüm ailesinin ve köyünün jandarma tarafından katledilmesine ve kız kardeşinin ırzına geçilmesine tanık olduğunu, kendisinin ise bir mucize eseri yaralı olarak kurtulduğunu anlatmıştır. Rüyasında annesinin ona Talat Paşanın Berlinde olduğunu ve onu halen öldürmediği için azar işittiğini belirten Tehliryan, Talat Paşayı Berlinde tesadüfen keşfederek öldürdüğünü anlatmıştır. Yani Tehliryan, mahkemede travmatik olayların mağduru olmuş, sadece katledilen ailesi ve halkı için intikam almak uğruna hayatta kalmış bir adam portresi ortaya koymuştur.[8] Mahkemede bir süre sonra Tehliryan değil, Batı dünyasında o sırada zirve yapmış Türk ve Osmanlı düşmanlığının da etkisiyle Talat Paşa ve Osmanlı Devleti yargılanır hale gelmiştir. Nihayetinde Tehliryanın Talat Paşayı katlettiği sırada geçmişteki mağduriyeti sebebiyle geçici delilik geçirdiğine kanaat getirilmiş ve Berlinde hakimler olmadığını kanıtlarcasına, hukuk ilkeleri hiçe sayılarak mahkemece serbest bırakılmıştır. Tehliryanın Talat Paşa cinayeti ve akla ziyan bir kararla mahkemece serbest bırakılmasının, yıllar sonra Türk diplomatik personeline ve aile mensuplarına yönelik militan Ermeni örgütlerin yürüttüğü üçüncü terör dalgası (1973- 1986) için ilham kaynağı olduğu günümüzde öne sürülmektedir.[9] Bu vakayla beraber pek çok fanatik milliyetçi Ermeni için siyasi gayelerle teröriste başvurarak Türk öldürmek, meşru bir yöntem haline gelmiştir.

Ancak yıllar sonra elde edilen belgeler, Tehliryanın Berlindeki mahkeme jürisine anlattığı hikâyenin bir uydurmaca olduğunu ortaya koymuştur:[10] 1) Tehliryan Talat Paşa cinayetini tek başına planlamamış, aksine başlıca amacı Ermeni sevk ve iskânının intikamını almak için Ermeni Devrimci Federasyonu (Taşnak Partisi) tarafından başlatılan Nemesis Operasyonunun parçası dahilinde hareket etmiştir. Taşnak Partisi Türk-Ermeni ilişkilerindeki güvenin bozulmasında oynadığı kilit rolü ve kabahati tamamen görmezden gelerek tüm suçu Osmanlıya atmayı tercih etmiş ve intikam operasyonu ile herkese siyasi bir mesaj vermek istemiştir. 2) Tehliryan, Talat Paşayı katletmeden önce 1919 yılında devlete sadık bir Osmanlı Ermenisi olan Harut Mıgırdıçyanı Nemesis Operasyonu çerçevesinde katletmiştir. Yani Tehliryan sıradan bir mağdur Ermeni değil, tecrübeli bir suikastçıydı, 3) Tehliryan 1913 yılında mühendislik eğitimi için Osmanlı İmparatorluğundan ayrılarak babasının ve kardeşini bulunduğu Belgrada yerleşmiştir. Kendisi Birinci Dünya Savaşının başlamasıyla beraber Tiflise gitmiş ve Anadoluyu işgal eden Rus güçleri ile iş birliği yapan Ermeni gönüllü birliklerine katılmıştır. Tehliryan ancak Temmuz 1916da Erzincana dönmüş ve elde bulunan kayıtlara göre babası Belgraddan ayrılmamıştır. Anlaşılacağı üzere Tehliryanın Berlindeki mahkemeye anlattığı travmayı yaşamış olması mümkün değildir.[11]

Sonuç olarak milliyetçi Ermeni tarih yazımının ortaya koyduğu Talat Paşa ve Soğomon Tehliryan portreleri gerçeği yansıtmamaktadır. Dolayısıyla Ermenistanın Maralick kasabasında 2015 yılında dikilmiş olan heykel, yalancı ve soğuk kanlı bir katil ve terörist olan Tehliryanı yüceltmekte ve kahramanlaştırmaktadır. Bu çerçevede heykel, Türkler ve Ermeniler arasında bir provokasyon malzemesi olmaktan öteye geçememektedir.

Talat Paşa ve Soğomon Tehliryan üzerinden ortaya konulan çarpık tarih anlatımı, nefretin körüklenmesi ve aşırıılık teşviki münferit bir vaka değildir. Ermenistan ve Ermeni Diasporasındaki çeşitli gelişmeler benzer bir olumsuz işlevi görmüştür veya görmektedir:

1) Mayıs 2019da, 1973te ABDnin Santa Barbara kasabasında Türkiye'nin Los Angeles Başkonsolosu Mehmet Baydar ile Konsolos Bahadır Demir katleden Gourgen Yanikianın (1895-1984) kemikleri ABDden Ermenistana nakledilmiş ve resmi törenle bir askeri mezarlığa defnedilmiştir.[12] Yani Ermenistan, komşu bir ülkenin diplomatlarını katleden bir teröriste kahraman muamelesi yapmıştır.

2) Mayıs 2016da, Azerbaycan Türklerine karşı katliam yapmış ve Nazi savaş suçlusunu olan, ancak Ermenistanda ulusal kahraman muamelesi gören Garegin Njdeh/Ter-Harutyunyanın (1886-1955) resmi törenle Erivanda heykeli dikilmiştir.[13] Njdehin adına aynı zamanda Erivanda bir metro durağı, bir meydan ve bir anıt bulunmaktadır. Bir başka katliamcı ve Nazi sempatzanı olan Drastamat Dro Kanayan (1884-1956) da Ermenistanda aynı şekilde anılmakta ve yüceltilmektedir.[14]

3) Üçüncü terör dalgası (1973-1986) çerçevesinde Türk diplomatlarını ve aile mensuplarını katleden ASALA örgütü adına Erivandaki bir askeri mezarlıkta anıt bulunmaktadır. Terör örgütünün en önde gelen isimlerinden olan ve bu mezarlıkta gömülü olan Monte Melkonyan (1957-1993) adına aynı zamanda Erivanda bir büst bulunmaktadır. Vanadzor şehrinde ise bu örgüt adına dikilen anıtın açılış törenine Ermeni Apostolik Kilisesi papazları katılmış ve bu tören Kilisenin kurduğu televizyon kanalı tarafından yayınlanmıştır.[15] Yani, birinci örnekte olduğu gibi, Ermenistanda komşu bir ülkenin diplomatlarını katleden teröristlere kahraman muamelesi yapılmaktadır.

4) 17-30 Temmuz 2016da Sasna Tsrer (Sason Delileri) örgütünün yaklaşık otuz mensubu; otomatik silahlarla ve roket atarlarla Erivanda bir karakola baskın düzenlemiş, dört polis memurunu katletmiş ve rehine almıştır. Örgüt mensupları; Azerbaycanın Dağlık Karabağ bölgesinde ayrılıkçı faaliyetlere karıştığı bilinen ve Ermenistan hükümetinin darbe yapma hazırlığında olduğu şüphesiyle tutukladığı örgüt liderlerinden Jirair Sefilianın (Zhirayr Sefilyan) serbest bırakılmasını talep etmiştir. Örgüt mensupları aynı zamanda dönemin Cumhurbaşkanı Serj Sarkisyanın istifasını ve yeni bir hükümet kurulmasını talep etmiştir. Başka ülkelerde siyasi gayelerle karakol basmak ve polis memuru katletmek terörizm sayılsa da Ermenistanda halkın önemli bir kısmı Sasna Tsrer teröristlerine destek vermiş, teröristlerin lehine protesto düzenlenmiş, hatta bu olay Ermenistan siyasetinin olağan bir gelişmesi sayılmıştır.[16] Görünen o ki insanların eline silah alıp kendi adaletlerini kendilerinin araması Ermenistanda yerleşik bir kültür haline dönüşmüştür.

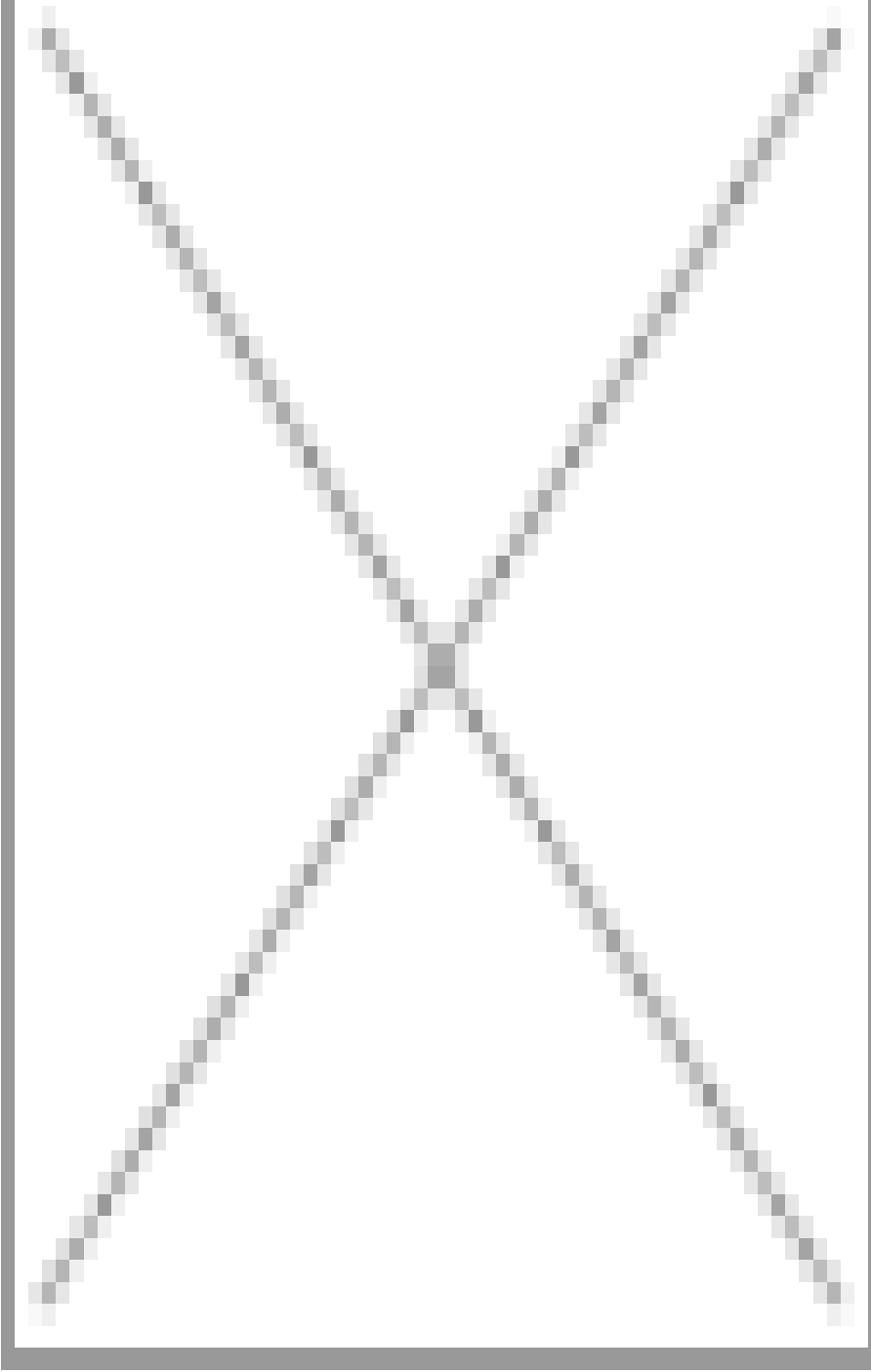
5) Taşnak Partisi Ermeni Diasporasının en baskın örgütü, Ermenistanda ise halen dikkate alınması gereken siyasi bir aktördür. Parti; her daim kendisini Ermeni milletinin ve Ermenistanın yılmaz bekçisi olarak pazarlasa da, Parti 1890da kurulmasından bu yana hem Türkler hem de Ermeniler için bir baş belası olmuştur. Örgüt kurulmasından kısa bir süre sonra Osmanlı İmparatorluğunda terör faaliyetlerine başlamıştır. Örgüt; Birinci Dünya Savaşı öncesinde, sırasında ve sonrasında Ermeni bağımsızlık mücadelesi adı altında uyguladığı aşırı şiddet ve ahmak maceraperestliği sebebiyle Türk-Ermeni ilişkilerinin

bozulmasında kilit bir rol oynamıştır. Nitekim Ermenistan Demokratik Cumhuriyetinin (Birinci Ermenistan Cumhuriyeti) ilk başbakanı Ovannes Kaçaznuni bu kusurları sebebiyle Taşnak Partisini ağır bir şekilde eleştirmiştir (gerçi Kaçaznuni kinayeli bir şekilde aynı dönemde yaşananlardan dolayı Türk tarafını da eleştirmiştir).[17] Ancak Taşnak Partisi o ana kadar yaptığı vahim hatalardan ders çıkaramamış, aşırı faaliyetlerine devam etmiştir. Parti 1960lardan sonra Diaspora gençliğini Türklere karşı sistematik bir beyin yıkama sürecine maruz bırakmış ve üçüncü terör dalgası çerçevesinde faaliyet göstermiş olan Adalet Komandoları terör örgütünü kurmuştur. Bu örgüt ise bilindiği üzere Türk hedeflerine yaptığı elim saldırılarla Türk toplumunda derin yaralar bırakmış, Türk-Ermeni ilişkilerini daha da germiştir. O günden bu yana Taşnak Partisi hem Ermenistanda hem de Diasporada militanlığın bayraktarlığını yapmaya devam etmektedir. Şubat 2019da Taşnak Partisinin yayın organı olan *Asbarez*de yayınlanan EDF Üyesi Kimdir-Taşnaksütyun başlıklı yazı, Taşnakların totaliter bir zihniyetle bencil parti çıkarlarını Ermenilerin çıkarlarının önüne koymaya devam ettiğini göstermektedir.[18] Bu parti bu zihniyetle faaliyet göstermeye devam ettikçe Türk-Ermeni ilişkilerinde bir provokasyon unsuru olmaya devam edecektir.

Bu yazının yazılmasına vesile olan heykel meselesine dönecek olursak, bu heykelin temsil ettiği aşırıcılığı maalesef Türkiyede destekleyenler olmuştur. İhtar almasına rağmen ısrarla sit alanına inşaat yaptığı için açık cezaevinde hapse mahkûm edilen (sonra da firar eden) ve olaylı kişiliği ile tanınan[19] Türkiye Ermenisi yazar Sevan Nişanyan; 25 Ağustosta Facebook hesabından Maralikteki Tehliryan heykelinin temsil ettiği aşırı görüşleri destekleyen bir paylaşımda bulunmuştur (aşağıdaki ekran görüntüsüne bakınız). Nişanyan, bazı Facebook kullanıcılarından aldığı eleştiriye rağmen geri adım atmamış, terörizmi meşrulaştıran açıklamalarda bulunmuştur.[20] Türkiye Ermenileri, Ermenistan ve Diaspora Ermenilerinin aşırılıklarına geçit vermese de bu tür münferit vakalara maalesef rastlanılmaktadır.

1915 Olayları ve ilgili tartışmalar, Türk-Ermeni ilişkilerinde ciddi bir sorun olmaya devam etmektedir. İki taraf arasındaki gerginliklerin ve şüphelerin aşılması için karşılıklı anlayış ve uzlaşma azmi gerekmektedir. Ancak yukarıda anlatılanlardan anlaşılacağı üzere, Ermenistanda ve Ermeni Diasporasında nefretin, aşırıcılığın, şiddetin ve terörizmin meşrulaştırılması yoğun bir şekilde devam etmektedir. Ermenistan ve Ermeni Diasporasında yapılan yayınlar, Türk-Ermeni ilişkilerindeki çıkmazın sorumluluğunu oldum olası Türkiyeye yüklemiştir. Ancak yukarıda anlatılanlar, Ermenistan toplumunun ve Ermeni Diasporasının kendi kusurları ile anlamlı bir şekilde yüzleşmeye çalışmadığını ortaya koymaktadır. Bu bağlamda, mevcut koşullarda, Türk-Ermeni ilişkilerinde bir uzlaşmaya doğru gidilmesi mümkün gözükmemektedir.

Image not found or type unknown

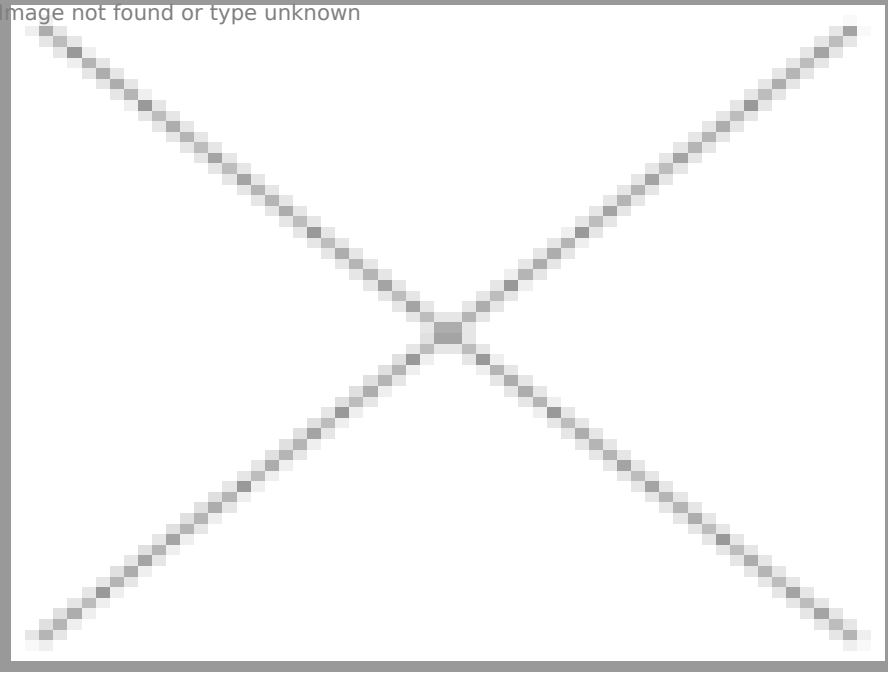
Sevan Nişanyanın 25 Ağustos 2019ta Facebook hesabından yaptığı paylaşım

Image not found or type unknown

Ermenistan-Maralikteki Soğomon Tehliryan heykelinin açılıştaki hali

Image not found or type unknown

Ermenistan-Maralikteki Soğomon Tehliryan heykelinin tasarım aşamasındaki hali

Image not found or type unknown

Ermenistan-Maralikteki Soğomon Tehliryan heykelinin Türk basınında paylaşılan fotoğrafı

[1] Örnek olarak bakınız: 'Ermenistan'ın yaptığı bir skandaldır, *CNN Türk*, 27 Ağustos 2019, <https://www.cnnturk.com/turkiye/ermenistanin-yaptigi-bir-skandaldir>

[2] Birinci terör dalgası 1890-1905 yılları arasında gerçekleşmiştir. Bu dönemki terörün amacı Osmanlı İmparatorluğunda özgürlük, hatta bağımsızlık için mücadele eden bir Hristiyan halk olduğunu kanıtlamaktı. Üçüncü terör dalgası 1973- 1986 yılları arasında gerçekleşmiştir. Bu dönemki terörün başlıca amacı soykırım iddialarını uluslararası kamuoyunun dikkatine getirmektir.

[3] Another statue is erected in the memory of Soghomon Tehlirian in Maralik, *Public TV Company of Armenia*, April 23, 2015, <https://news.1tv.am/en/2015/04/23/Soghomon-Tehlirian/13986>

[4] Another statue is erected in the memory of Soghomon Tehlirian in Maralik.

[5] Новые власти Армении не боятся: как поступили в Маралике с "Талаат-пашой," *Sputnik*, 26 Eylül 2018, <https://sptnkne.ws/jCuy> ; Куда исчезла голова Талаат-паши: история одного памятника Читать далее, *Sputnik*, 18 Temmuz 2017, <https://sptnkne.ws/vmyN>

[6] Mkiitar Nazaryan, El pie de Tehlirian y la cabeza de Taleat, *Haydzayn.com*, August 30, 2019, <https://haydzayn.com/es/page/tehleryani-otqe-e-taleati-glouxe>

[7] Another statue is erected in the memory of Soghomon Tehlirian in Maralik.

[8] Christopher Gunn, Getting Away with Murder - Soghomon Tehlirian, ASALA, and the Justice Commandos, 1911-1984, *War and Collapse - World War I and the Ottoman State* içinde, ed. M. Hakan Yavuz ve Feroz Ahmad (Salt Lake City: The University of Utah Press, 2016), 902-903.

[9] Gunn, Getting Away with Murder..., 905-908.

[10] Gunn, Getting Away with Murder * 909-910; Maxime Gauin, Please Leave History To Historians - Article By Maxime Gauin, Daily Sabah, 21 May 2016, Center for Eurasian Studies (AVİM), Blog No: 2016/19, May 25, 2016, <https://avim.org.tr/Blog/PLEASE-LEAVE-HISTORY-TO-HISTORIANS-ARTICLE-BY-MAXIME-GAUIN-DAILY-SABAH-21-MAY-2016>

[11] Gunn, Getting Away with Murder..., 909-910.

[12] Melek Sina Baydur, Ermenistan Cumhurbaşkanına Açık Mektup - 27.05.2019, *Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM)*, Blog No: 2019/32, 28 Mayıs 2019, <https://avim.org.tr/Blog/ERMENISTAN-CUMHURBASKANI-NA-ACIK-MEKTUP-27-05-2019>

[13] Mehmet Oğuzhan Tulun, Ermenistanın Ulusal Kahramanı Olan Bir Nazi, *Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM)*, Yorum No: 2016/35, 15 Haziran 2016, <https://avim.org.tr/tr/Yorum/ERMENISTAN-IN-ULUSAL-KAHRAMANI-OLAN-BIR-NAZI>

[14] Tulun, Ermenistanın Ulusal Kahramanı Olan Bir Nazi.

[15] Mehmet Oğuzhan Tulun, Ermenistanda Terörist Sempatizanlığı, *Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM)*, Yorum No: 2015/71, 17 Mayıs 2015, <http://avim.org.tr/tr/Yorum/ERMENISTAN-DA-TERORIST-SEMPATIZANLIGI>

[16] Oleg Yuryevich Kuznetsov, The Ethno-Religious Origins of International Terrorism Perpetrated by Armenian Nationalists (Historical-Cultural Analysis), *Review of Armenian Studies*, No. 35 (2017): 147-148; Aslan Yavuz Şir, Rüşvet Mi? Yeni Bir Sorun Mu? Ermenistanın Yeni İskender Füzeleri, *Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM)*, Yorum No: 2016/58, 19 Ekim 2016, <http://avim.org.tr/tr/Yorum/RUSVET-MI-YENI-BIR-SORUN-MU-ERMENISTAN-IN-YENI-ISKENDER-FUZELERI>

[17] AVİM, Madalyonun Diğer Yüzü-II: Ermeni Devrimci Federasyonu, *Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM)*, Yorum No: 2019/29, 13 Mart 2019, <https://avim.org.tr/tr/Yorum/MADALYONUN-DIGER-YUZU-II-ERMENI-DEVIRIMCI-FEDERASYONU>

[18] AVİM, Madalyonun Diğer Yüzü-II: Ermeni Devrimci Federasyonu.

[19] Örnek olarak bakınız: Tülay Şubatlı, Eşinin üzerine dışkı döktü! *Vatan*, 28 Haziran 2008, <http://www.gazetevatan.com/esinin-uzerine-diski-doktu--186480-gundem/> ; 'Bu kadarına çüş' Sevan Nişanyan cinsel taciz için bunları yazdı! *Cumhuriyet*, 31 Ocak 2019, http://www.cumhuriyet.com.tr/haber/turkiye/1225354/_Bu_kadarina_cus__Sevan_Nisanyan_cinsel_taciz

[20] Sevan Nişanyan, [*] Buna karşılık suikast ve terörü yöntem olarak a priori reddeden, a priori güçlünün hukukuna ve zalimin kudretine boyun eğmiş demektir. [*] Hayatı pahasına bireysel terör eylemine girişen kişinin büyüklüğünü ve trajedisini algılamaktan aciz insanları küçümsüyorum, evet. [...], Facebook paylaşımı, 26 Ağustos 2019 (12:55), <https://www.facebook.com/nisanyan>

Yazar Hakkında :

Mehmet Oğuzhan Tulun AVİM'de Analist olarak görev yapmaktadır. Çalışmaları Doğu Avrupa, Kafkasya, Asya, Türk-Ermeni ve Türkiye-Ermenistan ilişkileri, uluslararası suç ve tarih çalışmalarıyla ve din ile siyaset arasındaki etkileşime odaklanmaktadır.

Atıfta bulunmak için: TULUN, Mehmet Oğuzhan. 2026. "ERMENİSTAN'DA TERÖRİST SEMPATİZANLIĞI - II." Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM), Analiz No.2019 / 25. Eylül 09. Erişim Nisan 03, 2026. <https://www.avim.org.tr/tr/Analiz/ERMENISTAN-DA-TERORIST-SEMPATIZANLIGI-II>

Süleyman Nazif Sok. No: 12/B Daire 3-4 06550 Çankaya-ANKARA / TÜRKİYE

Tel: +90 (312) 438 50 23-24 • **Fax:** +90 (312) 438 50 26

 @avimorgtr

 <https://www.facebook.com/avrasyaincelemelerimerkezi>

E-Posta: info@avim.org.tr

<http://avim.org.tr>

© 2009-2025 Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM) Tüm Hakları Saklıdır